

קובץ

האור לחיים

שנה רביעית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת משפטים תשפ"א

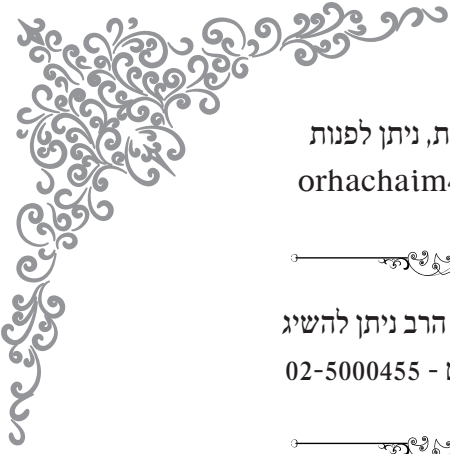
זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
18:37	18:00	17:08*	י-ם
18:33	17:57	17:05	ת"א
18:34	17:57	17:05	חיפה
18:37	18:00	17:08	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 16:48

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת משפטים תשפ"א

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהרי"ך" - חומש שמות

1 ..... האמונה והדבקות בחכמים

פניני אור החיים הקדוש:

6 ..... כל המרחם על הבריות - מרחמים עליו מן השמים

פרשה למעשה:

9 ..... רופא כל בשר ומפליא לעשות

12 ..... ניסיון העושר

15 ..... גדולה כוחה של מצוות הצדקה

18 ..... להתנהג בענווה ויראה

19 ..... שולחן ערוך החמישי

22 ..... להכיר את הבורא דרך התורה

24 ..... לעסוק בענייני הציבור

חנוך לנער

26 ..... היכן הכנפיים של המלאך?

האמונה והדבקות בחכמים

וללמד את עם ישראל? ומה גם שדיני עבד עברי נוהגים רק בזמן שבית המקדש קיים, ורוב ישראל נמצאים על אדמתם, וזמני היובל ידועים!

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמֹר לַפְּנֵיהֶם. כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי (שמות כא, א-ב).

בעת מתן תורה נתן לנו הקב"ה את כל תרי"ג המצוות, כדברי רבי סעדיה גאון כי בעשרת הדיברות כלולות כל

המצוות, ללא יוצא מן הכלל. לאחר פרשת יתרו העוסקת במתן תורה, באה פרשת משפטים העוסקת בכמה ממצוות ה'. אולם מכל תרי"ג המצוות, לא מצאה התורה הקדושה לנכון, אלא לפתוח במצוות דינים

*"האמונה והדבקות בחכמים
ובתורתם - היא הנותנת לנו
את העוצמה והכוח לקיים
את מצוות התורה, לשמור
על גחלת היהדות, ולא
להיות, חלילה, ככל הגויים
בית ישראל ולהתבולל בין
האומות"*

יתרה מזו, למרות שמדובר במצוה כה נדירה, התורה מרחיבה עליה את הדיבור בארוכה, ומפרטת את כל דיני עבד עברי - מי נמכר, כמה שנים עליו לעבוד, מתי יוצא לחופשי ודין ההענקה ביציאתו.

לעומת זאת על מצוות תפילין, שכל יהודי מחויב לקימה דבר יום ביומו, ואם אינו עושה כן, הוא מפושעי ישראל בגופם שאינם זוכים לעולם הבא, ואינם נכנסים לגן עדן, נאמר בתורה בקצרה: "וְקִשְׂרָתָם

ומשפטים. ומתוך הדינים הרבים והענפים בחרה התורה לפתוח דווקא בדין עבד עברי.

לכאורה זה פלא עצום! וכי זהו המשפט הראשון שעל התורה לבוא

נוספים המלמדים כיצד ובאיזה מקום יש להניח את התפילין.

למרות כל זאת, מזכירה התורה את מצות התפילין בקיצור נמרץ, כאשר כל הלכות התפילין ודקדוקיהן בוארו רק על ידי חז"ל.

כאשר מתבוננים בכך, הדבר נראה כפלא עצום ותכף עולה השאלה: מדוע התעלמה התורה הקדושה כליל מכל פרטי מצות התפילין שחובה על כל יהודי לקיימה בכל יום, בשעה שהאריכה רבות בדיני "עבד עברי" התקפים רק בזמנים נדירים, כאשר בית המקדש קיים ורוב ישראל יושבים על אדמתם, וזמני היובל ידועים.

התשובה לתמיהה זו היא, שכך באה התורה לאמת את התורה שבעל פה, ולצוותנו להאמין בחכמי ישראל ובדבריהם. לכן, דווקא לגבי מצווה יומיומית ותדירה, קיצרה התורה וכתבה מילים בודדות, ללמדנו כי כל חיינו מדי יום ביומו מושתתים על

לאות על ידך וְהָיוּ לְטָטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ" (דברים ו, ח), מבלי לפרט מה יש לכתוב, על מה יש לכתוב, ובאיזו דרך וצורה יש לעשות את התפילין.

דיני התפילין כוללים תילי תילים של הלכות. יש לכתוב את פרשיות התפילין בדיו שחורה על גבי קלף שנעשה מבהמה כשרה. דינים רבים ומפורטים נאמרו לגבי צורת כתב הפרשיות. על האותיות להיות ברורות ומובדלות, מבלי שאחת דבוקה בחברתה. כאשר אות אחת נמחקה, חלילה, אין אפשרות לתקן את התפילין, כיון שעל הפרשיות להיכתב בסדרן, ואין להקדים את המאוחר לפני המוקדם. רצועות התפילין צריכות להיות שחורות. על בתי התיפילין להיות כתבנית מרובעת ולא מעוגלת. את ארבע פרשיות התפילין של ראש, יש לכתוב על גבי קלפים נפרדים, ולהניח כל פרשיה ופרשיה בבית המיוחד לה. ואילו את ארבע פרשיות תפילין של יד, יש לכתוב על גבי קלף אחד, ולהניחן בבית אחד. מלבד כל הדינים הללו, ישנם דינים

גחלת היהדות, ולא להיות, חלילה, ככל הגויים בית ישראל ולהתבולל בין האומות. העמידה של העם היהודי במשך כל הדורות עד ימינו אנו, מתבססת על אמונת החכמים.

משום כך, דווקא כאשר הקב"ה בא

אמונת חכמים ועל הציות לגדולי הדורות, אשר התורה מסורה בידם, והם המורים לעם ישראל את דבר ה'.

האמונה והדבקות בחכמים ובתורתם - היא הנותנת לנו את העוצמה והכוח לקיים את מצוות התורה, לשמור על

בשורה טובה לחתנים!

שטר כתובה

מה'רור רב!

בימים אלו יצא לאור בס"ד שטר כתובה מהודר
שע"י מוסדות "אור החיים"

למעוניינים לרכוש ופרטים נוספים:

02-5302824

(בין השעות 12:00-12:50 בלבד)

ידינו ורגלינו בתורה שבכתב!".

המדינאי לא הבין את הדברים ותהה:
 "מדוע אי אפשר להתבונן בתורה
 שבכתב, ולהבין ממנה בלבד כיצד
 צריך האדם לנהוג?".

"כאשר לומדים את התורה שבכתב
 בפני עצמה", השיב הרב, "אי אפשר
 לדעת כיצד לקיים את מצוותיה. אחת
 הדוגמאות המובהקות לכך היא
 מצוות תפילין, שהוזכרה בתורה
 בכמה מילים בלבד, וכל הלכותיה
 נלמדו והונחלו לנו על ידי חכמינו
 זכרונם לברכה. אם לא נאמין לדברי
 חכמים, לא נדע איך לקיים את
 המצווה בפועל, שהרי כל שנאמר
 הוא: 'וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ וְהָיוּ
 לְטִטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ'. (דברים ו, ח) כיצד נדע
 מה ואיך לקשור. אולי עלינו לחרוט
 את הפסוקים על אבן ולעטור בה את
 ראשנו!?!... בהכרח שהיהדות
 מסתמכת על התורה שבכתב ויש תורה
 הנמסרת ביד חכמי ישראל מדור
 לדור!"

לצוות אותנו על מצווה הנעשית דבר
 יום ביומו, הוא כתב בתורה מילים
 קצרות, שאותן ניתן לקיים רק על ידי
 ציות לדברי חכמים המבארים את כל
 הלכות התפילין ופרטיהן. מזאת
 נלמד, שכפי שאי אפשר לקיים את
 מצוות התפילין בלי לשמוע לקול
 חכמים - כך בלתי ניתן לעמוד בדרך
 ישראל סבא, מבלי לסור למרותם של
 גדולי ישראל וחכמי הדורות!

אחד מחשובי הרבנים בדורנו נפגש
 עם אחד מגדולי המדינאים בארץ,
 שביקש לשוחח עמו על עניני השעה.
 במהלך הפגישה שאל המדינאי את
 הרב מה הוא אומר לאנשים על מנת
 שיקבלו עליהם עול מלכות שמים,
 ובאיזה אופן הוא משכנע אותם
 לשמוע לקול חכמי ישראל.

אמר לו הרב: "ראשית אני מלמד
 אותם שיש תורה שבכתב ויש תורה
 שבעל פה, אבל התורה שבכתב היא
 מצומצמת, והעיקר הוא התורה שבעל
 פה, שבלעדיה לא היינו מוצאים את

אוצר הספרים היהודי כולל לא אלפים ולא עשרות אלפים, אלא מיליוני ספרים! אין לך יהודי שאין בביתו ספרים. כמעט כל יהודי הוא יודע ספר, ויש בביתו עשרות ספרים, כגון חומשים, שישה סדרי משנה, תלמוד בבלי, חוק לישראל, שולחן ערוך, ועוד אינספור ספרי הלכה, מוסר ואגדה.

לעומת זאת, בתיהם של בני אומות העולם חפים מספרים. אם נכנס לבית נכרי ממוצע, בקושי נאתר ספר אחד או שנים. תופעה כזו שבכל בית מצויים ספרים לרוב, קיימת רק בעם ישראל, הנאחז בחכמי ישראל שהם המבארים ומנחילים לכולנו את מצוות התורה הקדושה.

שנינו במשנה הראשונה במסכת אבות: "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים מסרה לאנשי כנסת הגדולה", ומהם קיבלו הלל ושמאי וכל התנאים, האמוראים, הסבוראים, הגאונים, הראשונים והאחרונים עד חכמי זמננו, שומרי משמרת הקודש, העמלים בתורה יומם ולילה, כדי להוציא ממנה את ההלכה למעשה, כפי שקיבלו מרבותיהם איש מפי איש עד משה רבנו ע"ה.

אין חוכמה בעולם, תהיה אשר תהיה - כימיה, רפואה או פיזיקה - שיש לה ספרות ענפה כמו הספרות התורנית.

כל המרחם על הבריות - מרחמים עליו מן השמים

ישים, אפוא, האדם את המשפטים הללו לפניו, ויבין שאליו נוגע החסד עם העבד העברי, שמא יתגלגל עליו הגלגל, ודבר זה יהא לו לזכות.

הגמרא (שבת קנא ע"ב) מספרת שרבי חיא אמר לאשתו: "כאשר יבואו עניים לביתנו - מהרי ותני להם לחם, כדי שבבוא היום ימהרו הבריות, ויתנו לחם לילדינו העניים".

אמרה לו: "מדוע אתה מאחל לבנינו שיהיו עניים? מדוע לקלל אותם?".

אמר לה: "חלילה! לא באתי לקלל אותם. זהו פסוק מפורש בתורה (דברים טו, ט): 'נָתַן תִּתֵּן לוֹ - כִּי בְגִלְלַת הַדָּבָר הָאֵל וּבְרָכָה ה' אֱלֹהֶיךָ, מִשְׁמַע שְׂאֵם לֹא תֵת - לֹא תִזְכֶּה לְבִרְכַת ה'. וְכָל יָדוּעַ הוּא: גִּלְגַּל חוֹזֵר בְּעוֹלָם'".

אף אדם אינו יכול להיות בטוח כי תמיד הוא יהיה למעלה ולא יתהפך עליו הגלגל ח"ו.

לא מכבר ביקרתי באחת הערים, והתעניינתי בשלומו של עשיר פלוני שהתגורר באותה עיר. אמרו לי:

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁיִם לְפָנֶיהֶם.
כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי (שמות כא, א-ב).

כתב ה"אור החיים" הקדוש:

"עוד ירצה להסביר המצות שתתקבל לכל, ולזה אמר אשר תשים לפניהם פירוש הגם כי דבר זה יש בו חסרון הרצון שהקונה עבדו ימהר לשלחו אחר ו' שנים, תשים הדברים לפניהם כי מצוה זו לזכות כל אחד מהם היא כשיהיה עבד לא יעבוד בו לעולם וזוהי יתרצה בדבר וגו'".

ה"אור החיים" הקדוש כתב, כי מה שאמר הכתוב: "אֲשֶׁר תִּשְׁיִם לְפָנֶיהֶם", פירושו, שהגם שמצוות עבד עברי יש בה חיסרון הרצון מצד הקונה, כי הקונה עבד צריך למהר לשלחו אחר שש שנים, מכל מקום - אומר הקב"ה למשה - תשים את הדברים לפניהם, כי זכות גדולה היא לכל אחד, שכשיהיה לו עבד, לא יעבוד בו לעולם. שכן, גלגל חוזר בעולם הוא, ואף הוא עלול ביום מן הימים להגיע לכך שימכור עצמו לעבד מצד דחקו, או שיגנוב ומכרוהו בית דין.

ברכה בממונו, יזהר שלא ירום לבבו, ואל יתרברב על הבריות. עליו לדעת שכל מה שיש לו - אינו ממנו ואינו שלו, "כִּי מִמֶּנּוּ הַכֹּל וּמִיָּדָה נָתַנּוּ לָךְ" (דברי הימים א כט, יד). מן השמים ברכו אותו, ואין לו שום תעודת ביטוח שהברכה תישאר לעולמי עד.

ישנה דרך אחת להבטיח שהברכה בממון תישאר ותישמר. לאחר שהגמרא אומרת שגלגל חוזר בעולם, מוסיפה הגמרא ואומרת (שבת שם): "כל המרחם על הבריות - מרחמין עליו מן השמים, וכל שאינו מרחם על הבריות - אין מרחמין עליו מן השמים".

אם מן השמים ברכו אותו - שיתן מממונו לאחרים, ובזכות זו תשמר הברכה בממונו.

"כבוד הרב, אל תשאל! הוא הסתבך ונקלע לחובות כבדים. הוא פשט את הרגל ועיקלו לו את הדירה".

אותו אדם, שבמשך שנים שמו הלך לפניו כעשיר מופלג, ואנשים שחרו לפתחו, התהפך עליו הגלגל ואין לו פרוטה לפרוטה. מישהו האמין שכך יקרה? האם הוא עצמו חשב על אפשרות שירעב ללחם ויצטרך לבריות?!

אם אדם כמוהו יכול ליפול מנכסיו - כל אחד יכול! לאף אחד אין ביטוח! אילי הון ירדו מנכסיהם, אנשים השקיעו מיליונים בהשקעות שנראו להם בטוחות, ונשארו עם חובות ועיקולים ונושים, ה' ירחם.

לכן צריך כל אדם לנהוג בענווה רבה. מי שהיתה לו סייעתא דשמיא וראה

באחד באדר משמיעין על השקלים (שקלים ח, ט)

בהתקרב חודש אדר וימי הפורים הבעל"ט

אנו פונים אליכם להירתם ולחזק את מפעל התורה של מוסדות אור החיים

בהרמת קרן התורה, בתרומתכם

זכר למחצית השקל למוסדות אור החיים

לפרטים: 02-5000455

ואף מוסיף להתברך בריבוי הממון.
 פסוק מפורש הוא במשלי (יא, כד): "יש
 מִפֶּיֶךָ - וְנוֹסֵף עוֹד, וְחֹשֵׁף מִיָּשָׁר - אֵיךְ
 לְמַחְסוֹר". אדם קופץ ידו מלתן
 מממונו לאחרים, הוא בטוח שעל ידי
 כך ישמר הונו. אך בניגוד להגיון
 המוטעה שלו, הוא יוכח לבסוף כיצד
 ממונו נחסר. לעומת זאת, המפזר
 מממונו לצדקה ביד רחבה, לא זו
 בלבד שממונו לא יחסר, אלא עוד
 יראה ברכה בממונו ונכסיו יתרבו.

אומרת הגמרא (כתובות סו ע"ב) כי
 בירושלים היו מושלים משל: "מלח
 ממון חסר". מפרש רש"י: "הרוצה
 למלוח ממון, כלומר לגרום לו
 שיתקיים, יחסרנו לצדקה תמיד,
 וחסרוננו זהו קיומו".

אדם חושב שאם הוא מחסר ממון
 לצדקה - נשאר לו פחות. זו טעות
 חמורה ומבטמעוות! אדרבה ואדרבה,
 כשאתה נותן מממונך לצדקה - על ידי
 כך אתה "ממליח" ומשמר את ממנוך,

מבצע מיוחד
 לקשת רביס -
 החבצ'ה הגדול ממשק...

כל הסט* בחיר
350 ש"ח * 10 כרכים
 המלאי מוגבל
 נותרו סטים בודדים בלבד

מתנה המושלמת לפורים
 ניתן לבצע משלוח פרוזד לערו הארץ

לפרטים
 והזמנות: **0548-527791 | 02-5000455**

המבצע
 עד גמר המלאי

רופא כל בשר ומפליא לעשות

על ידי בשר ודם כתוב: "וְרֵפָא וְרֵפָא",
בפ' דגושה, מאחר שהרפואה קשה.
לעומת זאת אצל ה' יתברך נאמר
"רְפָאָךְ", בפ' רפויה, להורות
שהרפואה באה בקלות ובנקל.

אחיו של הגאון מוילנא, רבי אברהם
זצ"ל, שהיה צדיק מופלג וגאון עולם,
התגורר בעיר קידן. לימים באו והציעו
לו לעבור להתגורר בוילנא, שהיא עיר
גדולה ואנשיה רבים. נענה ואמר:
"צריך אני לשאול את פי הרבנית,
ואענה לכם תשובה" (יעין בברכות כו ע"ב,
"אזל ואימליך בדביתהו").

שאלה רבי אברהם, וביקשה הרבנית
להישאר בעיר מגוריהם ולא לעקור
לוילנא, וזאת משום מעשה שהיה:

כל מצווה ומצווה שבתורה היתה
חביבה על רבי אברהם, חיבה גדולה
לאין שיעור, ובפרט הקפיד על מצוות
ארבעת המינים, שיהיה כל מין בהידור
גדול.

וְרֵפָא וְרֵפָא (שמות כא, ט).

דרשו רבותינו (כבא קמא פה ע"א): "וְרֵפָא
וְרֵפָא - מכאן שנתן רשות לרופא
לרפאות".

בפסוק בפרשת בשלח (טו, כו) נאמר:
"כֹּל הַמַּחְלָה אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּמִצְרַיִם לֹא
אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי ה' רְפָאָךְ". יש
להבין מדוע בפרשת בשלח הזכיר
הכתוב לשון רפואה פעם אחת, וכאן
נקט כפל לשון - "וְרֵפָא וְרֵפָא"?

יש לתרץ, שבפרשתנו מדובר על
רופא בשר ודם, שצריך החולה ללכת
אליו, ולחזור שוב וללכת, מאחר
שאינו מצליח לרפא בפעם אחת.

לעומת זאת, כאשר הרפואה מגיעה
ישירות מאת "רופא חולי עמו
ישראל", באה הרפואה בפעם אחת,
ועל כן נאמר רק פעם אחת לשון
רפואה - "אֲנִי ה' רְפָאָךְ".

רבנו עובדיה יוסף זצ"ל מוסיף על כך
(הובא בספר "משוש תבל"), שבענין רפואה

שמע רבי אברהם לעצת אשתו, מיהר וקנה את האתרוג, וזכה לברך על ארבעה מינים מהודרים, וגם זיכה את כל הציבור.

לאחר שנים, כאשר הציעו לרבי אברהם ולאשתו לעבר מעיר מגוריהם, אמרה הרבנית: "שלוש פעמים ביום, בעת שאני הולכת לבית הכנסת להתפלל, עוברת אני ליד דירתנו הקודמת, ואני שמחה שמחה גדולה, שזכינו למכור אותה למען מטרה כל כך חשובה של קניית אתרוג. על השמחה הזו, שיש לי בכל יום ויום, קשה לי לוותר..."

לימים חלה רבי אברהם, והזמינו עבורו שני רופאים יהודים מומחים, האחד מאמסטרדם שבהולנד והשני מפטרבורג. בא הגר"א לבקרו, ראה את שני הרופאים ואמר לו: "תמהני עליך, אחי, מדוע הזמנת רופאים? וכי אין אתה סומך על הקב"ה שירפא אותך?"

נעמד הרופא מאמסטרדם ושאל: "הלא כתוב בתורה: 'וְרָפָא יִרְפָּא',

כידוע, במזרח אירופה מזג האוויר קר מאוד, ולא היו יכולים לגדל שם אתרוגים, אלא הביאום ממקומות רחוקים. שנה אחת לא הצליחו סוחרי העיר להשיג אתרוגים, ורק מוכר אתרוגים אחד הצליח להשיג אתרוג, לאחר מאמצים מרובים.

מובן, שמחירו של האתרוג הנכסף האמיר פלאים, וכל עשירי וילנה התחרו על הזכות לקנותו, כדי לזכות במצווה עבור עצמם ועבור כל הקהל הקדוש.

גם רבי אברהם השתתף ב"מכירה פומבית" זו, אך העשירים העלו את המחיר עוד ועוד, עד שהגיעו לסכום שרבי אברהם לא היה יכול לעמוד בו.

הלך רבי אברהם לביתו, וסיפר על כך לאשתו. אמרה לו האשה הצדקנית: "יכולים אנו למכור את הבית הגדול והיפה שלנו, ולהסתפק בבית קטן ופשוט. נוותר על בית בעולם חולף, ונקבל תמורתו בית לעולם הנצחי, וההפרש יספיק ברווח לקניית האתרוג".

הרופאים ועל תרופותיהם, אלא להתעסק עימם כדרך השתדלות, לקיים מצוות "ונשמרתם". ובאמת יש להתפלל אל ה' ולבטוח בו, כי רק ממנו תבוא הרפואה.

רבנו עובדיה יוסף זצ"ל היה שם מבטחו בבורא העולם, והיה נמנע ככל יכולתו מלפנות לרופא בשר ודם. עד שהגיע לגיל זקנה ושיבה, לא נזקק מרן לתרופות כלשהן.

זכורני, שלפני למעלה מארבעים וחמש שנה, כאשר היה עדיין מוסר שיעור לבעלי בתים בבית הכנסת "שאל צדקה", הגיע מרן באחד הימים למסור את השיעור, כאשר חומו עלה עד ארבעים מעלות! על אף חוליו, לא היה מרן מוכן לבטל את השיעור הקבוע בשום פנים ואופן. זיכוי הרבים היה חלק מנשמת אפו ממש.

באותה פעם התחיל מרן את השיעור, ולאחר מספר דקות נעצר, מאחר שלא יכול היה לדבר. הוא קרא לי

ולמדו מכאן חז"ל שניתנה רשות לרופא לרפא?"

השיבו הגר"א בחיוד: "הקב"ה ברא בעולם גם חזיר, וכי זו סיבה להשתמש בו? החזיר מיועד עבור הגויים, ואף הרופאים לא ניתנו אלא בשביל הגויים. יהודי מאמין אינו צריך רופא, 'פִּי אֲנִי ה' רִפְאֶה'!"

רבנו הגר"א סבר כשיטת הרמב"ן בפירושו על החומש (ויקרא כו, יא), וזה לשונו: "לא אמרו שניתנה רשות לחולה להתרפאות, אלא כיון שחלה החולה, ובא להתרפאות, כי נהג ברפואות, והוא לא היה מעדת השם שחלקם בחיים, אין לרופא לאסור עצמו ברפואתו".

וכן מובא בדברי רבנו בחיי: (כאן) "ומה שאמרו חז"ל: 'וְרִפְאֵה יִרְפְּאֵה', מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות', לא אמרו אלא במכה שבחוץ שהכתוב מדבר בה, אבל חולי מבפנים אין זה תלוי ביד הרופא, אלא ביד הרופא כל בשר (איוב יב, ט) 'אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נִפְשׁ כָּל חַי'."

לפי כל הדעות, אין לסמוך על

התחלתי לדבר, ואחרי עשרים וחמש דקות חש מרן שננסכו בו כוחות מחודשים והמשיך בעצמו את השיעור, והחל לפלפל פלפולים עמוקים.

על ידי לימוד התורה הקדושה התרפא מרן, כפי שנאמר: "רפאות תהי לְשִׁרְךָ וְשִׁקוּי לְעֲצָמוֹתֶיךָ" (משלי ג, ח), וכן, "כִּי חַיִּים הֵם לְמִצְאֵיהֶם וְלִכֹּל בְּשָׂרוֹ מְרַפָּא" (משלי ד, כב).

ואמר: "רבי ראובן, בוא, תשב לידי ותדבר".

אמרתי לו: "רבנו, לא הכנתי שיעור, ומה אגיד להם?".

"תקרא את ה'שולחן ערוך' ותסביר", אמר לי מרן, "הלא אתה מוסר שיעור ברוממה [זהו שיעור שהתחלתי למסור על פי בקשת מרן], ומה שאתה אומר להם שם תאמר פה".

ניסיון העושר

לזולת. אומנם על פי חשבונות שמים נגזר עליו להיות עני, ועליך להיות עשיר, אבל למעשה הכסף שאתה נותן לו, הוא כסף שלו המזפקד ברשותך.

מעשה בחסיד עני ואביון, ששתי בנותיו הגיעו לפרקן, אך לא היה לו ממון כדי להעניק להן נדוניה, רהיטים, בגדים ויתר הוצאות החתונה. פנה

אם כֶּסֶף תִּלְוָה אֶת עַמִּי אֶת הָעֲנִי עִמָּךְ (שמות כב, כד).

ניתן לפרש את הפסוק, כי התורה באה לומר לאדם:

כאשר אתה מלווה לעני, אל תחשוב כי זהו הממון שלך, אלא "אם כסף תלווה את עמי - את העני עמך" - הכסף הזה כבר שייך ל"עני" ונמצא "עמך" רק בתורת פיקדון. הקב"ה עשה אותך עשיר, כדי שתוכל להעניק מכספך

"האדמו"ר אמר לי לקחת מידך עשרת אלפים רובל. אם אינך רוצה לקיים את בקשתו וכתבה וכלשונה, אעזוב את ביתך בלי ליטול פרוטה!".

כאשר ראה החסיד כי העשיר עומד על שלו, עזב את הבית כלעומת שבא, חזר לרבו, וסיפר לו את אשר ארע.

האדמו"ר שמע את הדברים והגיב בקצרה: "הוא לא רוצה? אין דבר! לך ליהודי פלוני ואמור לו כי אני מבקש שיתן לך את עשרת אלפי הרובלים שלי המופקדים ברשותו. ולאות כי אמת דיברת, אתן בידך מכתב המאשר את הדברים בחתימת ידי".

החסיד עשה כמצוות רבו ופנה עם המכתב ליהודי השני שלא היה בעל אמצעים. כאשר הלה שמע כי

החסיד לרבו, והשיח בפניו את צרותיו. האדמו"ר הרהר לרגע קט, ולאחר מכן אמר: "לך לעשיר פלוני, ואמור לו כי מבקש אני שיתן לך את עשרת אלפי הרובלים שלי המופקדים ברשותו. ולאות כי אמת דיברת, אתן בידך מכתב המאשר את הדברים בחתימת ידי".

הלך החסיד אל העשיר, מסר לו את בקשת הרבי, והציג בפניו את המכתב הכתוב והחתום. הגביר קרא בחיפזון את השורות, והפטיר: "מה רוצה האדמו"ר ממני? מהיכן אביא לך סכום כל כך גדול? הנה לך אלף רובל, גם זה סכום מכובד בהחלט!".

אבל החסיד, שהאמין במצוות רבו ללא עוררין, אמר לעשיר בתוקף:

באחד בחדר משמיעין על השקלים (שקלים ח, ט)

בהתקרב חודש אדר וימי הפורים הבעל"ט

אנו פונים אליכם להירתם ולחזק את מפעל התורה של מוסדות אור החיים

בהרמת קרן התורה, בתרומתכם

זכר למהצית השקל למוסדות אור החיים

02-5000455 לפרטים:

למישהו אחר את הממון שנגזר עלי.
 בקשתי התקבלה, ומשמים הודיעו לי
 כי הכסף האמור להיות ברשותי,
 יפקד בידי עשיר פלוני, אשר אליו
 שלחתי לא מכבר את היהודי שלא
 היה בידו ממון להשיא את בנותיו. אך
 כאשר אותו עשיר כפר בפקדון,
 והודיע כי אינו מוכן לתת את כספו
 לצדקה, ביקשתי משמים שיעבירו את
 הפיקדון לידי אדם אחר שליבו פתוח
 לצרת רעהו, ומוכן לתת לצדקה בלי
 חשבונות ותהיות. כך ארע שבזמן קצר
 הפך העשיר לעני, ובעל הצדקה הפך
 לעשיר!"

מוסר ההשכל הנלמד מסיפור זה הוא,
 שכאשר אדם נותן צדקה, הוא אינו
 נותן משל עצמו, אלא רק מעביר את
 הכסף שהיה אמור להגיע בלאו הכי
 לידי זולתו. וממילא אין כל סיבה
 לאדם לחשוש כי הוא מפסיד, חלילה,
 דבר מה בעת שהוא מוזיל מהונו
 לצדקה.

האדמו"ר ציווה עליו לתת לעני עשרת
 אלפים רובל, מיהר למכור את חנותו,
 שבר חסכונות, אסף כספים, ונתן לעני
 את מלוא הסכום בלי להחסיר פרוטה,
 כשהוא מכריז: "אם הרבי אמר, צריך
 לקיים!"

לא עברו ימים רבים, והעשיר שלא
 קיים את בקשת האדמו"ר, הפסיד את
 כספו, וירד כליל מנכסיו. ואילו אותו
 יהודי פשוט, אשר מכר את חנותו,
 וקיבץ מכל הבא ליד כדי למלא את
 בקשת הרבי, עשה חיל בעסקיו, והפך
 תוך תקופה קצרה לעשיר גדול.

המעשה המופלא נודע ברבים ועורר
 פליאה עצומה. אולם כאשר נשאל
 האדמו"ר לפשר הדברים, הוא השיב
 בפשטות: "בעת שנשמתי עמדה
 לרדת לעולם, נגזר עלי להיות עשיר.
 אך אני עמדתני מנגד, וטענתי כי אינני
 יודע כלל אם אוכל לעמוד בניסיון
 העושר, ולכן ביקשתי להעביר

גדולה כוחה של מצוות הצדקה

הרב, ברך אותי שתוך שנה יהיו לי מאה מיליון דולר!"

האיש לא הסתפק בחמישים מיליון שברשותו, ורצה פי שניים. כל זאת בעוד שלצורכי מצווה הסכים לתת לא חומש ולא מעשר, אלא מאה דולר בלבד. באותה שנה הוא השקיע את כספו בהשקעות כושלות, וכל נכסיו ירדו לטמיון.

לעומת זאת, ישנם בעלי ממון התורמים סכומים מכובדים ביד נדיבה ומעניקים אלפי דולרים לכל דבר מצווה. וכשאתה אומר להם "תודה רבה", הם עונים לך: "על מה תודה? הרב עושה לנו טובה בכך שהוא מקבל מאיתנו, הרב מזכה אותנו!"

כך נוהג אדם המבין כי הכסף אינו שלו אלא רק מופקד בידו, כפי הפסוק: "אִם כֶּסֶף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי" (שמות כב, כד), כי הממון אינו ברשות האדם אלא נתון בידו למען עם ישראל!

אִם כֶּסֶף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי אֶת הָעֲנִי עִמָּךְ (שמות כב, כד).

התורה מלמדת אותנו לדאוג לעניים באופנים שונים, זאת משום שהקב"ה אוהב את העניים ודואג להם. לפיכך, מי שנותן משלו לעני, הקב"ה משלם לו בכפל כפליים.

אל תחשוב שאתה מפסיד מכך שאתה נותן לדל. נתת מאה שקלים לצדקה - אתה חושב שנחסר לך, ואינך יודע כמה קבלת על ידי זה, וכמה הקב"ה מכין לך.

חכה קצת, התאזר בסבלנות, ובמקרים רבים תוכל לראות כמה הרווחת בזכות הצדקה.

פעם נסעתי לחו"ל, ופגשתי יהודי עשיר, שהונו הוערך באותה תקופה בחמישים מיליון דולר. כאשר ביקשתי ממנו להניף תרומה להחזקת הישיבה, הוציא האיש את ארנקו, שלף שטר בודד בן מאה דולר, וביקש: "כבוד

רוצה כבודו שאתן סכום גדול כל כך, אינני יכול לעמוד בכך, אתן רק מחצית מהסכום."

האברך השני כלל לא רצה לתת הפעם צדקה לאותו צדיק.

המשיכו השנים בדרכם והנה ארע אסון: בדרכם לבניין הכולל בו למדו, עלו במדרגות והאברך שלא זכה לתת צדקה, מעד ונפל במדרגות. הוא נפגע קשות ולאחר תקופה הלך לבית עולמו.

קראתי סיפור מרטיט על צדיק ירושלמי שהיה קדוש ועניו והיה גומל חסד בגופו, אוסף סכומי כסף ומחלקם לעניים, ומנהגו היה לבקש מאנשים סכום מסוים לצדקה.

יום אחד הלכו בשכונת גאולה שני אברכים, והנה אותו גבאי צדקה בא לקראתם ואמר להם: "טוב שפגשתי בכם, אנא תנו לי כעת כך וכך לצדקה", וכאן נקב בסכום מכובד.

נענה אחד האברכים ואמר: "מדוע

מבצע מיוחד
 לבקשת רבים -
 החבצ'ה הגדול ממשק...

כל הסט* במחיר 350 ש"ח * 10 כרכים
 המלאי מוגבל
 נותרו סטים בודדים בלבד

מתנה הפושלמת לפורים
 ניתן לבצע משלוח פרוכז לערי הארץ

המבצע
 עד גמר המלאי

0548-527791 | 02-5000455
 לפרטים ודוזמנות:

גזרות רעות.

בספר "מעלות המידות" מסופר מעשה נורא, על אדם שהיה לו שדה ויצא לקצור את שדהו. סמוך לחלקת השדה היה ביתה של אלמנה גלמודה ושני יתומיה, שהעוני היה אורח קבוע בביתם, והם רעבו ללחם ממש.

משחלפו כמה ימים שלא בא כל מאכל לפיהם, יצאו האלמנה ובניה לחפש דבר מאכל כלשהו שיחיה את נפשם, וראו את בעל השדה מגיע לקצור את התבואה שגדלה בשדה. באו אליו וביקשו ממנו: הנח לנו שניקח קצת תבואה, ונחיה את נפשנו.

אך בעל השדה אטם את ליבו וקרא לעברם: לכו מכאן, לא אני אמור לדאוג לכם, ואינני מרשה לכם לקחת מהשדה שלי!

שבו אותם אומללים לביתם בידיים ריקות ולבסוף מתו כולם כתוצאה מהרעב האיום.

באותה תקופה פגש הצדיק את חברו של הנפטר, זה שנתן מחצית מן הסכום שביקש מהם לצדקה וגילה את אוזנו במה שעמד מאחורי בקשת הצדקה:

"ראיתי את מלאך המוות הולך אחריכם, והבנתי כי נגזרה עליכם מיתה. רציתי לפדות אתכם בצדקה, ולכן הטלתי עליכם סכום מסוים. אולם אתם לא ידעתם כי בכך יכולים אתם להציל את נפשותיכם, והתקשיתם לעמוד בסכום. אתה, שנתת מחצית מן הסכום כפי יכולתך, ניצלת ממוות. אולם חברך סירב לתרום אפילו מעט, ולא יכולתי לגלות לו כי המוות מרחף מעל ראשו, משמים לא מרשים לי. הוא הפסיד את ההזדמנות לפדיון נפשו, ונלקח לבית עולמו בקיצור ימים ושנים!"

כמה צריך כל אדם להיזהר במצוות צדקה לעניים, לא לקמוץ את ידו, אלא לפתוח ולתת ביד רחבה, באמונה שהקב"ה משלם על כך פי כמה וכמה, וגדול כוחה של מצוות הצדקה לקרע

בלבד? לא ולא! הנותן מקבל אף יותר מאשר העני. לעיתים בוחר הקב"ה באדם פלוני, ומרוב אהבתו אותו שולח לו את העני כדי לזכותו ולהצילו. כמה עלינו להיזהר לא להפסיד הזדמנות שכזו!

כמה נורא! אותו אדם יכול היה להחיות שלוש נפשות במקצת חיטים מהשדה שלו. שדה שלם נתן לך הקב"ה והתבקשת לתת ממנו מעט, רק כמה שיבולים, אך לא רצית לזכות. האם נותן הצדקה עושה חסד עם העני

להתנהג בענווה ויראה

לעלות על המזבח במעלות, אלא היו עולים אליו בכבש, עקב בצד אגודל, כך גם צריך להיזהר כאשר נכנסים לבית המדרש, לבל יראה הדבר כאילו פוסעים על ראשי היושבים.

ברם מונח כאן לימוד נוסף. התורה רוצה להורות לדיינים כיצד עליהם לנהוג, ומורה להם לנהוג בענווה, ללכת עקב בצד אגודל, ולהתרחק מכל תחושת שררה, כמו שפוסק השולחן ערוך (חושן משפט סי' ח סעיף ד): "אסור לדיין להתנהג בשררה וגסות על הציבור, אלא בענווה ויראה. וכל פרנס המטיל אימה יתרה על הציבור שלא

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמֹר לְפָנֶיהֶם (שמות כא, א).

דרשו רבותינו (סנהדרין ז ע"ב): "אמר רבי אליעזר: מנין לדיין שלא יפסע על ראשי עם קודש". מפרש רש"י: "שכשהיה המתורגמן דורש, היו הציבור יושבין לארץ, והמפסיע ביניהן לילך ולישב במקומו, נראה כמפסיע על ראשן". ממשיכה הגמרא ודורשת: "שנאמר, 'וְלֹא תַעֲלֶה בְּמַעֲלַת עַל מִזְבְּחִי' (שם כ, כב), וסמיך ליה: 'וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמֹר' (שם כא, א).

חז"ל מלמדים אותנו, כי כשם שאין

הארץ, ולא יפסיעו על ראשי עם קודש, וצריך שיסבול טורח הציבור ומשאם".

לשם שמים, אינו רואה בן תלמיד חכם לעולם. וכן אסור לנהוג בהם קלות ראש, אף על פי שהם עמי

שולחן ערוך החמישי

אין דבר שאינו כתוב בתורה הקדושה. התורה "כיסתה" את הכל, ולא השאירה מקום לבני אדם ליצור חוקים חדשים. ארבעת חלקי השולחן ערוך מקיפים את כל ארח חייו של היהודי:

אורח חיים כולל הלכות יומיות, כמו: ציצית, תפילין, ברכות והלכות שבת וחגים. יורה דעה - דיני איסור והתר, דיני שחיטה, טרפות, בשר בחלב, דם, עורלה וכלאים. חושן משפט - דיני בין אדם לחברו, תובע ונתבע, עדות ונחלות. אבן העזר (על שם הפסוק "אָעֲשֶׂה לּוֹ עֵזֶר כְּגִידוֹ") שבו כלולים דיני איש ואשתו, קידושין וגירושין ודיני כתובה וחליצה. הכל מעוגן בחוק, בספרים עבי כרס,

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשִּׂים לְפָנֶיךָ (שמות כא, א).

בפרשת שופטים (דברים טז, יח-כא) הסמיכה התורה הקדושה את מצוות העמדת השופטים בארץ לפרשת איסור נטיעת אילן לעבודה זרה, שנאמר: "שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכֹל שְׁעָרֶיךָ... לֹא תִטֵּעַ לָךְ אֲשֶׁרָה כָּל עֵץ אֲצֶל מִזְבַּח ה' אֱלֹהֶיךָ" (שם, כא).

מכאן למדו רבותינו (עבודה זרה נב ע"א) ש"כל המעמיד דין על הציבור שאינו הגון, כאילו נוטע אשרה בישראל".

ללמדנו, כי צריך זהירות יתרה במינוי הדיינים על ישראל. על הדיינים להיות הגונים, ובנוסף לכך בקיאים בכל דיני תורתנו הקדושה.

השאלות, אך לפני שאעניק לך את תואר הסמיכה, רוצה אני לדעת אם הינך מכיר גם את החלק החמישי בשולחן ערוך?"

האברך נדהם. המה ראו כן תמהו... מעולם לא שמע שיש חלק חמישי בשולחן ערוך. "איני מכיר חלק כזה" - אמר לבסוף במבוכה.

הרגיעו הרב בחיוך והסביר: "החלק החמישי זו דעתו של הדיין עצמו. לאחר שאדם יודע את כל חלקי השולחן ערוך, עליו לדעת איך ליישם את הדברים בפועל. יש הרבה משפטים שנראים כפשוטים, אך לאחר חקירה ודרישה נוכחים לגלות שהדברים אינם כל כך פשוטים לביצוע, ובעת כזאת צריך הדיין להפעיל את חוכמתו, כדי להוציא את הדין לפועל".

אומנם, מצינו בחכמי ישראל בכל הדורות, שבחוכמה גדולה זכו להוציא דין אמת לאמיתו:

מרא דארעא דישראל הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, ראב"ד ומיסד

שצריך לעסוק בהם, וללמוד אותם הדק היטב כדי להיות מוכשרים לשמש כדיין בישראל, שהרי אין ממנים דיין על ישראל אם חכם הוא בחוכמות העולם, אלא עליו להיות בקי בדיני התורה הקדושה.

מלבד ארבעת חלקי השולחן ערוך יש גם את השולחן הערוך החמישי, הדין הפעלת הדעת, ההיגיון והמחשבה של הדיין, ו"דעת קנית מה חסרת" (עפ"י נדרים מא ע"א).

אל הגאון הגדול רבי יוסף שאול נתנון, בעל שו"ת "שואל ומשיב", ורבה של למברג, הגיע אברך שביקש לקבל סמיכה לדיינות, כדי שיוכל להתמנות לאב"ד בעיירה הסמוכה. הרב קיבלו בשמחה, ובחן אותו על כל חלקי השולחן ערוך. הוא מצא אותו בקי וידען בכל סעיף וסעיף. כל רז לא אניס ליה.

בסיום המבחן אמר לו: "שמחתי לבחון אותך, ויותר מכך שמחתי להיווכח שידעת לענות על כל

לגברת את העוף, ופסק כי הוא מותר באכילה - "יאכלו עֲנָוִים וַיִּשְׁבְּעוּ" (תהילים כב, כז).

אמרה האלמנה: "כבוד הרב, מבקשת אני לדעת אם יש ספק כלשהו בעוף הזה, כי אם כן אינני רוצה לאוכלו. אני מכניסה לביתי, רק עוף חלק למהדרין".

בפקחותו הרבה הבין הרב כי גם אם יאמר לה שהעוף חלק למהדרין ואפשר לאוכלו, היא לא תאמין, לכן קרא לרבנית ואמר לה: "תני את העוף שלנו לאישה זו, ואנו ניקח ונאכל את העוף שלה".

כך דאג באמת ובתמים שאותה אלמנה תאכל בשמחה בשבת, ולא

'העדה החרדית בירושלים', היה ידוע בפקחותו העצומה.

פעם הגיעה אליו בערב שבת קודש אישה אלמנה עם עוף בידיה. התעוררה לה שאלה על כשרות העוף. באותם ימים לא היו משחטות שעושים בהן את כל פעולות ההכשרה, המליחה, בדיקת הריאות והפנים ובדיקת צומת הגידים. אלא היו קונים עופות בשוק ושוחטים אותם, ואם לאחר הבדיקה מצאו בריאה איזו סירכה, לקחו את העוף לרב, כדי שיבדוק אם העוף נטרף או לא.

התבונן הרב בעוף, וראה שאכן מדובר בשאלה גדולה שהפוסקים דנו עליה. הוא עיין בספרים, ולבסוף החזיר

באחד בחדר משמיעוין על השקלים (שקלים א, ב)

בהתקרב חודש אדר וימי הפורים הבעל"ט
אנו פונים אליכם להירתם ולחזק את מפעל התורה של מוסדות אור החיים
בהרמת קרן התורה, בתרומתכם

זכר למהצית השקל למוסדות אור החיים

02-5000455 לפרטים:

דיין בישראל לדעת לנהוג! עליו להבין את המציאות העומדת לפניו, ולהציג את ההלכה בצורה נבונה וחכמה.

תענה את עצמה בספקות.
זהו השולחן הערוך החמישי, כך צריך

להכיר את הבורא דרך התורה

המעוררים את התיאבון. זו הדרך להנחיל את התורה ללומדיה.

עלינו לדעת כי האור העליון של הבורא יתברך, נמצא בתוך התורה.

יש בני אדם הרוצים לראות ולהכיר את השי"ת. זו בודאי שאיפה חשובה מאוד, אבל יש לומר להם: רוצים אתם להכיר את הבורא? שיערו בנפשכם לו הייתם רוצים לראות את המאדים, האם אפשר בתקופה קצרה לעשות כן? הרי רבבות אנשים עמלים שנים ארוכות, כדי להנחית אדם על המאדים. עד היום הצליחו להנחית אדם על הירח, אבל למאדים בינתיים הצליחו להגיע רק חלליות ולא בני אדם. אולי פעם ינחת שם אדם, אבל

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (שמות כא, א).

איך "שמים" את המשפטים "לפניהם"?

מפרש רש"י: "אמר לו הקב"ה למשה: 'לא תעלה על דעתך לומר: 'אשנה להם הפרק וההלכה ב' או ג' פעמים, עד שתהא סדורה בפיהם כמשנתה, ואיני מטריח עצמי להבינם טעמי הדבר ופירושו', לכך נאמר: 'אשר תשים לפניהם', כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם."

כאשר מלמדים דברי תורה, צריך להגיש אותם לפני הלומד, כמו שמגישים סעודה מכובדת - עם כלים מכלים שונים, אוכל בשפע ומאכלים

העומדים לפני הקב"ה אינך יכול לראות, כיצד רצונך לראות את הקב"ה עצמו?"

אומנם בזוהר הקדוש מבואר, כי אם אכן רצונו של האדם לראות את השי"ת, הוא יוכל להכירו דרך לימוד התורה. אם יעסוק אדם בתורה ויעמיק בה, ככל שיעמול בה יותר, כך יוכל להכיר את הבורא.

ובאמת הצדיקים הגדולים, זוכים שהשכינה תשרה עליהם, והם הופכים להיות מרכבה לשכינה, וזאת מכיוון שהם מוסרים את נפשם למען התורה. השי"ת מתגלה לאדם דרך התורה, וזה האור העליון שנמצא בתורה.

ב"תנא דבי אליהו" מובא, שאפילו גוי שיעסוק בתורה לשמה, לא רק לשם ידיעת חוכמת התורה, אלא כדי לדעת את ה', גם הוא יוכל לזכות להשראת השכינה (יעין סנהדרין נט ע"א).

ואם בגוי נאמר כך, על אחת כמה וכמה צדיקי עליון שמסרו נפשם על התורה וזכו להשראת השכינה.

לכולם ברור שזה יקח זמן רב, עם השקעה של מיליוני דולרים. ומהו בסך הכל המאדים? אחד משמשיו של הקב"ה. כל צבא השמים, השמש, הירח והכוכבים, הם משמשיו של הקב"ה, כי הרי "שמש" מלשון "שמש".

אם כדי להכיר את אחד משמשיו של הבורא יתברך צריכים להשקיע עמל כה רב, על אחת וכמה כמה אם רצונו של האדם להכיר ולדעת את הבורא עצמו!

חז"ל (חולין נט ע"ב) מספרים על הקיסר הרומאי שביקש מרבי יהושע בן חנניא שיראה לו את הבורא יתברך. אמר לו רבי יהושע, שאין באפשרותו לראות את הקב"ה. התעקש הקיסר בכל זאת שרוצה לראותו, ואז הוציאו רבי יהושע החוצה בתקופת תמוז, כאשר השמש לוהטת בשמים, ואמר לו להסתכל לכיוונה של השמש. אמר לו הקיסר: "איני יכול להסתכל אל השמש". אמר לו רבי יהושע: "אם את השמש שהיא אחת מהמשרתים

לעסוק בענייני הציבור

תְּרוּמוֹת יִהְרֶסְנָה". מלכה של תורה, במשפט שהוא עושה מעמיד את הארץ. "ואיש תרומות יהרסנה" - אם משים אדם עצמו כתרומה הזו שמושלכת בזוית הבית ואומר: 'מה לי

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשִּׂים לְפָנֶיהֶם (שמות כא, א).

נאמר במדרש תנחומא: "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים" - זה שאמר הכתוב (משלי כט, ד): "מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ וְאִישׁ

בשורה טובה לחתנים!

שטר כתובה

מה' צור רב!

בימים אלו יצא לאור בס"ד שטר כתובה מהודר
שע"י מוסדות "אור החיים"

למעוניינים לרכוש ופרטים נוספים:

02-5302824
(בין השעות 12:00-12:50 בלבד)

המדרש הזה צריך לזעזע כל נפש. לעיתים אדם חושב לעצמו, כי טוב הדבר שהוא מתרחק מלעסוק בענייני ציבור. אדרבה, הוא סובר שזו מעלה שאין הוא עוסק בכך, שהרי לעסוק בצרכי ציבור זה דבר קשה ביותר, שהרי כמעט ובלתי אפשרי לרצות את כולם, לכל אחד הרצונות שלו והמחשבות שלו, ומי שצריך להתעסק עם הציבור, הרי זה "כאב ראש" גדול ביותר.

מלמד אותנו המדרש, כי אדם שיכול לעסוק בענייני הציבור, ומרחיק עצמו מכך, הרי הוא בגדר "ואיש תרומות יהרסנה", הרי זה מחריב את העולם!

בטורח הציבור, מה לי בדיניהם, מה לי לשמוע קולם, שלום עליך נפשי' - הרי זה מחריב את העולם".

ממשיך המדרש ומספר: "מעשה ברבי אסי כשהיה מסתלק מן העולם, נכנס בן אחותו אצלו, מצאו בוכה. אמר לו: 'רבי, מפני מה אתה בוכה, יש תורה שלא לימדת ולמדת? הרי תלמידיך יושבים לפניך. יש גמילות חסדים שלא עשית? ועל כל מידות שהיו בכ היית מתרחק מן הדינין, ולא נתת רשות על עצמך להתמנות על צורכי ציבור. אמר לו: בני, עליה אני בוכה, שמא אתן דין וחשבון על שהייתי יכול לעשות דיניהם של ישראל".

היכן הכנפיים של המלאך?

שואלת הגמרא: מדוע דווקא "כנפי יונה" ומתרצת: "מה יונה כנפיה מגנות עליה - אף ישראל מצוות מגנות עליהן".

הרי ש"כנפיים" הן רמז לקיום המצוות, ולכך רומזת התורה, שאם "בְּגָפוֹ יָבֵא", אם אדם רוכש לעצמו כאן, בעולם הזה, מצוות, אזי "בְּגָפוֹ יֵצֵא", עם המצוות הללו הוא יוכל לאחר שנות חיים ארוכות, לקום בתחיית המתים.

מסופר על האדמו"ר הקדוש רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל, שהיה מנהיג את רבנותו בדרך של כבוד מלכים. הוא היה לובש חלוק מזהב, נוסע בכרכרה מפוארת, ונעליו היו עם סוליה מזהב. כל זאת כדי שיכבדו את התורה ולומדיה, הן היהודים והן אומות העולם.

אומנם כל זה היה רק כלפי חוץ, ומתחת לחלוק המוזהב, היה לובש שק כדי שידקור את בשרו, ובתוך הנעלים המהודרות היו מונחים קוצים.

אם בְּגָפוֹ יָבֵא בְּגָפוֹ יֵצֵא (שמות כא, ג).

ה"אור החיים" הקדוש מדקדק בלשון הכתוב, מדוע נקט לשון זו - "בְּגָפוֹ", ולא בלשון הרגילה - "אם לבדו".

הוא באר, ש"גף" הוא כנף, המרמז על מצוות ומעשים טובים, על דרך אומרו (משלי ט, ג) "עַל גַּפֵּי מְרוֹמֵי קָרְת". בא הכתוב ללמדנו, שאם סיגל לעצמו האדם מצוות ומעשים טובים, ימצא כוח לעלות ביום התחיה, בעזרת אותו "כנף" - אותן המצוות שקיים.

כפי שמספרת הגמרא (שבת מט ע"א) שגזרה המלכות שלא להניח תפילין, והיה שם יהודי בשם אלישע שהניח תפילין במסירות נפש, והנה גילה אותו שוטר רומאי, והחל לרדוף אחריו. אלישע הוריד את התפילין של ראש והחזיקו בידו, וכאשר תפס אותו השוטר, ושאלו מה הוא מחזיק בידו, השיב לו אלישע: "כנפי יונה". ואכן, כאשר פתח את ידו, התחולל לו נס, והיו בידו כנפי יונה.

הילד ואמר: "ילדי היקר, שאלה טובה שאלת, ואם רצונך לראות את שש הכנפיים שלי, בוא והיכנס עימי לחדר השני".

הרבי פתח את הדלת ושם, ליד השולחן, ישבו ששת בניו של הרבי והגו בתורה.

אמר לו הרבי: "הם הם ה"כנפיים" שלי. לימוד התורה וקיום המצוות של הבנים, הם הכנפיים של האבא, כי בן מזכה את אביו, וכל הזכויות והמעשים הטובים של הבנים שמשאיר אדם בעולם, ממשיכים לרומם את האב גם בהיותו בעולם העליון.

פעם הגיע אחד מחסידיו עם בנו כדי להתברך מפיי האדמו"ר. קודם שנכנסו אל הרבי אמר החסיד לבנו: "דע לך בני יקירי, כעת אין אנו נכנסים אל אדם רגיל, אלא אל מלאך ה' צב-אות".

הילד הקטן, בתמימותו, תיאר לעצמו שיראה מלאך כפי שמתאר הנביא ישעיהו (ו, ב): "יֵשׁוּ כְּנָפַיִם יֵשׁוּ כְּנָפַיִם לְאַחַד", והנה הוא נכנס אל הרבי ואין הוא רואה כנפיים. פנה אל אביו ושאל לתומו בקול רם: "אבא, היכן שש הכנפיים של המלאך?".

האב ניסה להשתיק את הבן, אבל הרבי ששמע את השאלה, פנה אל

באחד בחדר משמיעין על השקלים (שקלים א, ב)

בהתקרב חודש אדר וימי הפורים הבעל"ט

אנו פונים אליכם להירתם ולחזק את מפעל התורה של מוסדות אור החיים בהרמת קרן התורה, בתרומתכם

זכר למהצית השקל

למוסדות אור החיים

לפרטים: 02-5000455

האור לחיים

מאמרים ושיחות
מרתקים וחיוביים
המאן הלב רואים אלוהים שלישי

ישנו ביקוש גובר
לקבל את החוברות
בבתי כנסיות מדוברים ברחבי הארץ
זו ההזדמנות שלכם
לזכות בהפצת תורה!

ניתן להיות שותפים
בהצטרפות להוראת קבע
או בתרומה באמצעות כרטיס אשראי
לפרטים נוספים:

058-321-3565 | 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

נא לציין "עמוד חוברת האור לחיים"

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה

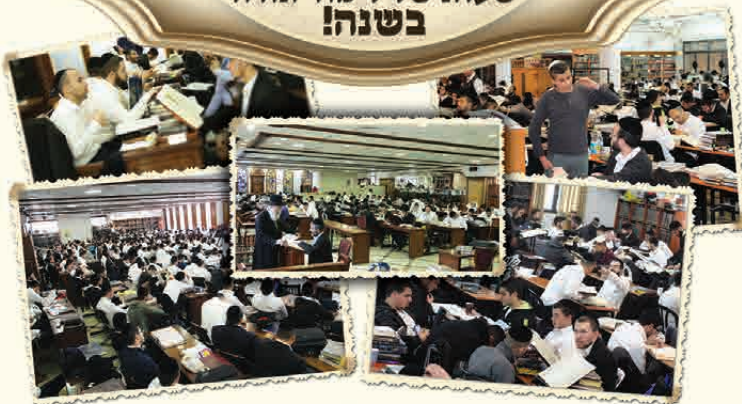
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמהה סוליקה

לרפואת: רמי בן חיה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ורחאם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התינוקת נטע בת ג'וזנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
לאה בת פנינה ז"ל, מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,
יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה